

Öğretmen Aday Adaylarının İlk Yardım Uygulamaları Hakkındaki Bilgi Düzeylerinin Belirlenmesi/ *Determining the Knowledge Levels of Prospective Teacher with Respect to the First Aid Practice*

Bedriye Ak¹, Nevin Çıtak Bilgin², Birgül Cerit³, Melike Ertem⁴

1: Bedriye AK, Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, bedriye_ak@ibu.edu.tr

2: Nevin Çıtak Bilgin, Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, nevincitak@yahoo.com

3: Birgül Cerit, Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, birgulcerit@yahoo.com.tr

4: Melike Ertem, İzmir Katip Çelebi Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, melike_yonder@hotmail.com

Gönderim Tarihi | Received: 28.07.2020, Kabul Tarihi | Accepted: 25.05.2022, Yayım Tarihi | Date of Issue: 01.04.2023, DOI: <https://www.doi.org/10.25279/sak.775097>

Atf | Reference: "AK, B, ÇITAK BİLGİN, N., CERİT, B., ERTEM, M. (2023). Öğretmen Aday Adaylarının İlk Yardım Uygulamaları Hakkındaki Bilgi Düzeylerinin Belirlenmesi. *Sağlık Akademisi Kastamonu (SAK)*, 8 (1), s.41-54."

Öz

Giriş: Öğretmenlere üniversite eğitimleri süresince ilkyardım eğitimi verilmesi önerilmektedir. **Amaç:** Bu araştırma, eğitim fakültesinde öğrenim gören öğretmen aday adaylarının ilk yardım uygulamaları hakkındaki bilgi düzeylerini belirlemek amacıyla yapılmıştır. **Gereç ve yöntemler:** Çalışma Türkiye'nin Kuzey batısında yer alan bir devlet üniversitesinin eğitim fakültesinde öğrenim gören son sınıf öğrencileriyle tanımlayıcı olarak yapılmıştır. Örneklem yöntemi olarak tabakalı orantılı örneklem yöntemi kullanılmıştır. Çalışma 300 öğrenci ile yürütülmüştür. Çalışmanın verileri tanıtıcı bilgi formu ve ilk yardım uygulamaları bilgi formu ile toplanmıştır. Verilerin değerlendirilmesinde parametrik testler kullanılmıştır. **Bulgular:** Çalışmaya katılan öğrencilerin %60'ı kadın ve %40'ı erkek ve yaş ortalaması 22.68 ± 1.77 'dir. Öğrencilerin %31.3'ünün eğitim müfredatında ilk yardım ile ilgili ders aldığı, büyük çoğunluğunun (%92.3) ilk yardım ile ilgili kurs almadığı görülmüştür. Öğrencilerin ilk yardım bilgi kaynağının daha çok eğitim müfredatlarındaki ders ve basın yayın organları olduğu bulunmuştur. Öğrencilerin üçte biri ilk yardım müdahalesinde bulunduğunu bildirmiştir. Öğrencilerin ilk yardım bilgi puan ortalamalarının düşük olduğu (8.74 ± 3.32) saptanmıştır. İlk yardım bilgi puan ortalamasının eğitim müfredatında ilk yardım ile ilgili ders alma durumuna göre değiştiği ($p < 0.05$), daha önce ilk yardım müdahalesi yapma ve kurs alma durumuna göre değişmediği ($p > 0.05$) belirlenmiştir. **Sonuç ve öneriler:** Çalışma sonucuna göre öğrencilerin ilk yardım uygulamaları ile ilgili bilgilerinin yetersiz olduğu söylenebilir. Eğitim fakültelerinin tüm bölümlerinin müfredatlarına "ilk yardım uygulamaları" isminde bir dersin eklenmesi, bu dersinin teorik ve uygulamalı olarak uzman kişiler tarafından verilmesi önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler: İlk yardım, Bilgi düzeyi, İlk yardım eğitimi, Öğretmen adayları, Öğrenci

Abstract

Introduction: It is suggested that first-aid training should be given to teachers during university education. **Aim:** This research was conducted to determine the level of knowledge of prospective teachers studying at the faculty of education, with respect to the first-aid practices. **Material and methods:** The study was carried out as a descriptive study with senior students studying at the faculty of education of a state university. Stratified sampling method was used. The sample was 300 students. Parametric tests were used to evaluate the data. **Results:** 60% of the students were female and the mean age was 22.68 ± 1.77 . 31.3% of the students had courses related to first-aid in the curriculum and the majority of them (92.3%) did not take any first-aid courses. The first-aid information source was mostly the courses in the curriculum and press organs. One-third of the students reported that they had an experience of doing first-aid. It was determined that the mean score (8.74 ± 3.32) of first-aid knowledge of the students was low, it varies according to the course taking status related to first-aid ($p < 0.05$), and does not vary according to the first-aid intervention and taking any courses related to first-aid ($p > 0.05$). **Conclusion and suggestions:** According to the results of the study, it can be said that the students have inadequate knowledge about first-aid practices. It is recommended that a course called "first aid practices" be added to the curriculum of all departments of education faculties, and that this course be given by experts both theoretically and practically.

Keywords: First aid, Knowledge level, First aid education, Teacher candidates, Student,

1. Giriş

İlk yardım, herhangi bir kaza ya da yaşamı tehlikeye düşüren bir durumda sağlık görevlilerinin yardımı sağlanıncaya kadar hayatın kurtarılması, durumun daha kötüye gitmesini önlemek, durumu kontrol altına almak ve sakatlıkları önlemek amacıyla olay yerinde ilaçsız olarak elde bulunan araç-gereçlerle yapılan uygulamalardır (Thassu, 2018; Li, Sheng, Zhang, Jiang, Shen, 2014; Yanardağ ve Yılmaz, 2017). Yaralanma ve akut hastalıklarda bilinçli olarak uygulanan ilk yardım hayat kurtarıcıdır. İlk yardım uygulamalarının hayat kurtarıcı olmasının en önemli şartı ise doğru uygulanmasıdır (Duman, Koçak ve Sözen, 2013; Billier –Katrych, 2018).

Günümüzde kazalar ve kazalarda yaralanmalar ile sıklıkla çocukluk çağlarında karşılaşılmaktadır. Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) verilerine göre de 1-17 yaş grubu çocukların ölüm nedenleri arasında yaralanmalar ve zehirlenmeler yer almaktadır (TÜİK, 2018). Okul dönemi çocuklarındaki yaralanmalar sıklıkla, çocukların belirli saatlerini geçirdikleri okul ve çevresinde olmaktadır. Çocukluk dönemi için Amerika'da yıllık olarak kaza sonucu yaralanmaların %10 ila %25'i okullarda meydana gelmektedir (Safe Kids, 2016). Yapılan bir çalışmada çocukların %56.7'sinin okul bahçesinde ve % 22.4'ünün sınıfta kaza geçirdiği bulunmuştur (Erkal ve Yertutan, 2010). Kaza geçirilen ortam dikkate alındığında çocuklara ilk müdahalenin okulda bulunan öğretmenler tarafından yapılması kaçınılmaz olup öğretmenlerin ilk yardım bilgi ve uygulama becerilerine sahip olmaları gerekir (Sançar, 2014; Sönmez, Uskun ve Pehlivan, 2014). Ülkemizde her okulda revir ve okul sağlığı hemşiresinin olmaması nedeniyle acil durumlarda öğretmenlerin müdahalede bulunabilmesi hayat kurtarıcı olabilir.

Okul ortamında çocuklar genellikle okul servisleri, sınıflar, koridorlar, oyun ve spor alanları, deneysel çalışmalar yapılan laboratuvar veya atölyeler gibi alanlarda pek çok tehlikeyle karşı karşıyadır (Aytaç ve ark., 2016; Özer, 2018). Çocukların bu ortamlarda geçirdikleri kazalar arasında % 77.6 ile düşmeler ilk sırada olup, bunu kesikler, zehirlenmeler ve elektrik çarpmaları izlemektedir (Erkal ve Yertutan, 2010). Kazalardan sonra ölümlerin %34'ünün ilk 5 dakikada, %54'ünün ise ilk 30 dakika içerisinde meydana geldiği vurgulanmaktadır (Metin ve Mutlu, 2010). Okul ve çevresinde meydana gelen bir kazada da çocuğa ilk ulaşabilecek kişi öğretmen olduğu için ilk yardım uygulamalarında öğretmenlerin yetkin olmaları gerekir (Çelik, 2012). Türkiye'deki öğretmenlerin ilk yardım bilgileri hakkında yapılan bir sistematik derlemede, öğretmenlerin yarısından fazlasının ilk yardım konusundaki bilgilerinin yeterli ve doğru olmadığı ve aldıkları eğitimin daha çok teorik olduğu görülmüştür (Hırça, 2012). Öğretmenlerle ilk yardım konusunda yapılan çalışmalarda öğretmenlerin %31 ila %76'sının bilgi sahibi olduğu bulunmuştur (Sönmez ve ark., 2014; Erkan ve Göz 2006, Bozkurt ve ark., 2015; Al-Samghan ve ark., 2015).

Toplumun önemli bir kesimini oluşturan öğretmenlere ilk yardım bilgisinin üniversite eğitimi sırasında verilmesi önerilmektedir (Masih, ve ark., 2014; Rodrigues ve ark., 2015; Bildik ve ark., 2011). İlk yardım eğitimi verilirken nelerin yapılacağı kadar nelerin yapılmaması gerektiğine de vurgu yapılmaktadır (Duman ve ark., 2013; Altındış ve ark., 2017). Bu bağlamda geleceğin öğretmen adaylarının yetiştirildiği eğitim fakültesinde öğrenim gören her öğrencinin öğretmenlik mesleğinin yüklediği sorumluk çerçevesinde ilk yardım bilgi ve uygulama becerilerine sahip olması önemlidir. Öğretmen aday adaylarının ilk yardım konusunda bilgi ve uygulama becerilerinin yeterliliğinin belirlenmesi, konu ile ilgili eksikliklerinin tamamlanması açısından önemlidir.

Bu araştırma Türkiye'nin kuzeybatısındaki bir üniversitesinin eğitim fakültesinde öğrenim gören öğretmen aday adaylarının (son sınıf öğrencilerinin) ilk yardım uygulamaları hakkındaki bilgi düzeylerini belirlemek amacıyla yapılmıştır. Araştırmada şu sorulara cevap aranmıştır;

- * Öğretmen aday adaylarının ilk yardım uygulamalarına ilişkin bilgi düzeyleri nasıldır?
- * Öğretmen aday adaylarının bazı tanıtıcı özelliklerine göre ilk yardım bilgi puan ortalamaları arasında fark var mıdır?

2. Gereç ve Yöntem

2.1 Araştırmanın Modeli

Araştırma tanımlayıcı tiptedir.

2.2. Araştırmanın Evren ve Örneklemi

Çalışmanın evrenini Türkiye'nin kuzeybatısındaki bir üniversitenin eğitim fakültesinde öğrenim gören son sınıf öğrencileri oluşturmuştur. Çalışmanın evrenini oluşturan fakültede son sınıf öğrenci sayısı 1095'tir. Örneklem sayısını belirlemek için Dünya Sağlık Örgütü tarafından yayımlanan hazır tablolardan yararlanılmıştır. Eğitim fakültesi öğrencileri ile yapılan bir çalışmada ilk yardım bilgi puan ortalaması 47.89 referans kabul edilerek (Bildik ve ark., 2011), istenilen keskinlik düzeyi 0.04 ve % 90 güvenle tahmin edebilmek için gerekli örneklem büyüklüğü 317 olarak bulunmuştur (Kayaalp, 2000). Tabakalı orantılı örnekleme yöntemi kullanılmıştır. Tabakalama kriteri olarak bölüm baz alınmış olup her bir bölüm bir

tabakayı oluşturmuştur. Araştırmanın yapıldığı eğitim fakültesinde toplam 12 bölüm (sınıf, fen bilgisi, sosyal bilgiler, bilgisayar ve öğretim teknolojileri, ilköğretim matematik, okul öncesi, rehberlik ve psikolojik danışmanlık, Türkçe, İngilizce, müzik, resim ve zihin engelliler öğretmenliği) vardır. Her bölümde öğrenim gören öğrenci sayısı eşit olmadığı için tabaka ağırlığına göre her bölümden araştırmaya alınacak öğrenci sayısı belirlendi. On iki tabakanın her birinden tabaka ağırlığına göre örneklemi oluşturan 317 öğrenci örneklem öğrenci alınmıştır. Veri toplama formlarının uygulandığı gün okulda olan 857 öğrenciden olasılıksız rastlantısal örneklem yöntemi ile 317 öğrenciye ulaşılmıştır. On yedi öğrencinin veri formunda eksiklikler olması nedeni ile araştırmaya dahil edilmemiş olup, araştırma 300 öğrenci ile tamamlanmıştır.

2.3. Verilerin Toplanması

Veri toplama araçları, her bölümden bir öğretim üyesi ile ön görüşme yapılarak öğretim üyesinin belirlediği bir ders saatinde sınıf ortamında uygulanmıştır. Veri toplama formlarının uygulandığı gün okulda olan öğrencilerden veri toplanmıştır. Öğrencilere çalışma ve veri toplama aracı hakkında bilgi verildikten sonra veri toplama formları dağıtılmış ve doldurmaları istenmiştir. Öğrencilere, veri toplama formlarındaki bilgilerin sadece araştırmacılar tarafından inceleneceği ve sonuçların bilimsel amaçla sunulacağı konusunda açıklama yapılmıştır. Öğrenciler veri toplama araçlarını 20-30 dk arasında doldurmuşlardır. Araştırmanın verileri tanıtıcı bilgi formu ve ilk yardım uygulamaları bilgi formu ile toplanmıştır.

Tanıtıcı bilgi formu: Literatüre dayalı olarak hazırlanan bu form, öğrencilerin sosyodemografik özelliklerine, ilk yardım dersi ve kursu alma durumlarına, ilk yardım bilgi kaynaklarına, ilk yardım uygulaması yapma ve yapılan ilk yardım uygulamasının türüne ilişkin soruları içermektedir (Bildik ve ark., 2011; Sönmez ve diğerleri, 2014; Parım, 2015; Özer, 2018).

İlk yardım uygulamaları bilgi formu: Literatür doğrultusunda araştırmacılar tarafından geliştirilen bilgi formu (Sumaiyah-Jamaludin ve ark., 2018; Arı ve ark., 2020; Özer, 2018; Metin ve Mutlu 2010; Bildik ve ark., 2011, Duman ve ark., 2013), öğrencilerin ilk yardım uygulamalarına ilişkin bilgi düzeylerini belirlemek amacıyla 24 sorudan oluşmaktadır. Formda, ilk yardımın temel uygulamaları, havayolu tıkanıkları, temel yaşam desteği, kanamalar, yaralanmalar, fiziksel etki ile oluşan durumlar, kırıklar, çıkıklar ve burkulmalar, yabancı cisim batması, zehirlenmeler ve bazı tıbbi durumlara ilişkin sorular yer almıştır. Her bir doğru cevap 1 puan, yanlış cevap ise 0 puan olarak puanlandırılmıştır. Buna göre bilgi toplam puanı 0-24 arasında değişmektedir ve puan arttıkça bilgi düzeyi de artmaktadır. Form uygulanmadan önce uzman görüşlerine sunulmuş ve öneriler doğrultusunda forma son şekli verildikten sonra öğrencilere uygulanmıştır.

2.4. Verilerin Değerlendirilmesi

Veriler SPSS 17.0 istatistik paket programında değerlendirilmiştir. Verilerin analizinde, skewness ve kurtosis değerleri (normallik testi), tanımlayıcı istatistikler (sayı, yüzde, ortalama, standart sapma gibi) ve normal dağılım gösteren veriler için parametrik testler (t-testi ve ANOVA) kullanılmıştır. İlk yardım uygulamalarına ilişkin bilgi puan ortalamaları (skewness -0.061 ve kurtosis -0.625) normal dağılım özelliği göstermiştir. Analizlerde $p < 0.05$ istatistiksel olarak anlamlı kabul edilmiştir.

2.5. Araştırmanın Etik Yönü

Bu araştırma Helsinki Deklarasyonu prensiplerine uygun olarak yürütülmüştür. Araştırmanın etik onayı için Abant İzzet Baysal Üniversitesi Klinik Araştırmalar Etik Kurulu'ndan (tarih:25.05.2012 sayı:195) onay alınmıştır. Araştırmanın örneklemini oluşturan okuldan uygulamanın yapılabilmesi için gerekli yazılı izinler alınmıştır. Katılımcılardan da yazılı onamları alınmıştır.

3. Bulgular

Araştırmaya katılan öğrencilerin %60'ı kız, %40'ı erkek ve yaş ortalaması 22.68 ± 1.77 'dir. Öğrencilerin %31.3'ü eğitim müfredatlarında ilk yardım dersi aldıklarını ifade etmiştir. Herhangi bir ilk yardım kursu alan öğrencilerinin sayısı ise oldukça düşük (%7.7) iken öğrencilerin %92.3'ü herhangi bir ilk yardım kursu almamıştır. İlk yardım uygulamaları hakkındaki bilgi kaynakları ilk sırada eğitim müfredatlarındaki dersler (%20.9) iken bunu basın yayın organları izlemiştir (Tablo 1).

Tablo 1. Öğrencilerin Tanıtıcı Özelliklerine Göre Dağılımı

Özellikler	n	%
Cinsiyet		
Kız	180	60.0
Erkek	120	40.0
Yaş ortalaması	22.68 ± 1.77 (min. 20 - max. 37)	
Müfredatta ilk yardım dersi alma		
Evet	94	31,3
Hayır	206	68,7
İlk yardım kursu alma durumu		
Kurs alan	23	7.7
Kurs almayan	277	92.3
İlk yardım bilgi kaynakları (n:449)*		
Okul müfredatında aldığı ders	94	20.9
Basın yayın organları	91	20.3
Sürücü kursu	77	17.2
Aile	73	16.2
İnternet	69	15.4
Arkadaş	45	10.0
Herhangi bir ilk yardım müdahalesi yapma durumu		
İlk yardım müdahalesi yapan	81	27.0
İlk yardım müdahalesi yapmayan	219	73.0
Yapılan ilk yardım müdahalesinin türü (n:102)*		
Kanama	34	33.3
Yanık	20	19.6
Sara nöbeti	15	14.7
Kırık, çıkık ve burkulma	15	14.7
Zehirlenmeler	13	12.8
Solunum yolu tıkanıklığı	5	4.9

* Birden fazla cevap verilmiştir.

Öğrencilerin %27'si şuana kadar bir ilk yardım müdahalesinde bulunduğu ifade etmiştir ve ilk sırada yapılan müdahalenin kanamalar (%33.3) olduğu görülmüştür. Öğrencilere, şuan bir ilk yardım müdahalesi yapmak zorunda kalsalardı kararlarının ne olacağı sorulmuş ve %44.7'si kararsız olduklarını ifade ederken %29.7'si yapabileceğini ve %25.6'sı yapamayacağını ifade etmiştir (Tablo 1).

Öğrencilerin ilk yardım uygulamalarına yönelik bilgi puan ortalaması 8.74 ± 3.32 olarak bulunmuştur. İlk yardım uygulamalarına yönelik bilgi puanı 0 ila 24 puan aralığında olup öğrencilerin aldığı maksimum puan 17'dir. Öğrencilerin bilgi puan ortalamalarının alınabilecek puan ortalamasının altında olduğu belirlenmiştir. Öğrencilerin bilgi puan ortalamasının en yüksek (1.57 ± 0.95) olduğu ilk yardım uygulama alanının, temel ilk yardım uygulamaları (ilk yardımın amacı, olay yerinin incelenmesi vb) olduğu bulunmuştur. En düşük bilgi puan ortalamasının ise havayolu tıkanıkları (0.53 ± 0.62) ve zehirlenmelere (0.54 ± 0.63) yönelik olduğu görülmüştür. Öğrencilerin ilk yardım uygulamalarına ilişkin bilgilerinin yeterli olmadığı saptanmıştır (Tablo 2).

Tablo 2. Öğrencilerin İlk Yardım Uygulamaları Bilgi Puan Ortalamaları

İlk yardım Uygulamaları	Soru sayısı	Alınan Min puan	Alınan Max puan	Puan Ortalama \pm Ss
Temel ilk yardım uygulamaları	3	0	3	1.57 ± 0.95
Havayolu tıkanıklarına yönelik uygulamalar	3	0	2	0.53 ± 0.62
Temel yaşam desteğine yönelik uygulamalar	2	0	2	0.67 ± 0.72
Kanamalara yönelik uygulamalar	2	0	2	0.98 ± 0.76
Yaralanmalara (kafatası ve karnı) yönelik uygulamalar	2	0	2	0.84 ± 0.73
Fiziksel etki ile oluşan durumlara yönelik uygulamalar	2	0	2	0.82 ± 0.70
Kırık, çıkık ve burkulmalara yönelik uygulamalar	2	0	2	0.88 ± 0.75
Zehirlenmelere yönelik uygulamalar	2	0	2	0.54 ± 0.63
Yabancı cisim kaçmasına yönelik uygulamalar	2	0	2	0.85 ± 0.71
Bazı tıbbi durumlara (sara nöbeti, kan şekeri düşmesi, bayılma, göğüste ağrı) yönelik uygulamalar	4	0	4	1.06 ± 0.90
Toplam (tüm ilk yardım uygulamaları)	24	2	17	8.74 ± 3.32

Öğrencilerin ilk yardım bilgi puan ortalamasının kız (8.93 ± 3.23) ve erkeklerde (8.45 ± 3.46) birbirine oldukça yakın olduğu, cinsiyete göre değişmediği bulunmuştur ($p > 0.05$). Müfredatta ilk yardım dersi almayanların (9.15 ± 3.00) alanlara (7.90 ± 3.79) göre bilgi puan ortalamalarının daha yüksek olduğu ve farkın istatistiksel olarak anlamlı olduğu saptanmıştır ($p < 0.05$). Herhangi bir ilk yardım müdahalesinde bulunma ve ilk yardım kursu alma durumuna göre öğrencilerin ilk yardım bilgi puan ortalamasının değişmediği belirlenmiştir ($p > 0.05$). Öğrencilerin ilk yardım yapmak zorunda kaldığındaki kararına göre ilk yardım bilgi puan ortalamasının değiştiği ($p < 0.05$) ve kararı "hayır" (7.94 ± 2.95) olanların puanının düşük olduğu, "kararsızım" (9.25 ± 3.20) diyenlerin bilgi puanının daha yüksek olduğu belirlenmiştir (Tablo 3).

Tablo 3. Öğrencilerin Bazı Değişkenlere Göre İlk Yardım Uygulamaları Bilgi Puan Ortalamalarının Dağılımı

Değişkenler	Bilgi Puanı (Ortalama \pm Ss)	İstatistiksel Analiz
Cinsiyet		
Kız	8.93 ± 3.23	$t^* = 1.233$
Erkek	8.45 ± 3.46	$p = 0.218$
Müfredatta ilk yardım dersi alma durumu		
Evet	7.90 ± 3.79	$t^* = -2.857$
Hayır	9.15 ± 3.00	$p = 0.005$
İlk yardım kursu alma durumu		
Kurs alan	8.13 ± 3.64	$t^* = -0.914$
Kurs almayan	8.79 ± 3.30	$p = 0.362$
Herhangi bir ilk yardım müdahalesi yapma durumu		
İlk yardım müdahalesi yapan	8.57 ± 3.73	$t^* = -0.544$
İlk yardım müdahalesi yapmayan	8.80 ± 3.17	$p = 0.587$
İlk yardım müdahalesi yapmak zorunda kaldığındaki kararı		

Evet, yaparım	8.67±3.68	F**=3.894 p=0.021
Hayır, yapmam	7.94±2.95	
Kararsızım	9.25±3.20	

*Student's t testi **ANOVA

4. Tartışma

İlk yardım müdahalesinde bulunan veya bulunması gereken her öğretmenin yeterli ve doğru ilk yardım bilgisini mesleğe başlamadan önce tamamlayabilmesi önemlidir. Çalışmaya katılan öğrencilerin yaklaşık 1/3'ünün (%32.7) müfredatlarında ilk yardım ile ilgili dersi olduğu bulgusu Parim (2015)'in çalışma bulgusu (%34.4) ile benzerlik göstermektedir. Bu sonuçlar eğitim fakültelerinin müfredatlarında ilk yardım dersinin tüm bölümler için zorunlu olmadığı göstermektedir (Parim, 2015). Fen bilgisi bölümünde okuyan öğrenciler ile yapılan bir çalışmada öğrencilerin çoğu ilk yardım dersinin zorunlu bir ders olması gerektiğini ifade etmiştir (Arı ve ark., 2020). Meslekleri gereği olarak çocuklarla en fazla vakit geçiren ve çocuklara acil durumlarda en yakın kişi olarak ilk yardım müdahalesi yapmak durumunda kalabilecek öğretmenlerin, üniversite eğitimlerinde ilk yardım dersini almaları önemlidir (Rodrigues ark., 2015; Bildik ve ark., 2011).

Öğrencilerin ilk yardım bilgi kaynakları arasında ilk sırada (%20.9) okul müfredatındaki ders yer alırken, çok yakın bir yüzde ile ikinci sırada (%20.3) basın yayın organları yer almıştır. Yapılan bir çalışmada öğretmenlerin ilk yardım bilgi kaynağının lisans eğitiminde aldıkları dersler olduğu (%25.5) bulgusu çalışma sonucunu desteklemektedir (Sönmez ve diğerleri, 2014). Toplumumuzda belki de çoğu insanın ilk yardım ile ilgili ilk bilgilerle sürücü kurslarında karşılaştığı düşünülmüş olsa da çalışmadaki öğrencilerin %17.2'i ilk yardım bilgilerini sürücü kurslarından edinmiştir. Öğrencilerin diğer ilk yardım bilgi kaynakları ise aile, internet ve arkadaşlardır. Öğrencilerin çok düşük bir yüzdesi (%7.7) ilk yardım kursunu aldığını ifade etmiştir. Yapılan bir çalışmada öğretmenlerin ilk yardım bilgi kaynaklarının başında kitle iletişim kaynaklarının (%76.3) olduğu görülmüştür (Al-Samghan ve ark., 2015). Ülkemizde okulöncesi öğretmenler ile yapılan çalışmada da en sık bildirilen bilgi kaynakları arasında medya (%60.9) ve sürücü kursları (%57.3) bulunmaktadır (Sönmez ve ark., 2014). Bu çalışmada da bilgi kaynağı olarak basın yayın organları ve internet bulunmakta idi. Basın yayın organları, medya, internet gibi bilgi kaynaklarındaki bazı bilgiler güvenilir olmayabilir. Bu kaynaklardan edinilen bilginin bir uzman tarafından verilip verilmediği, yeni bir bilgi olup olmadığının araştırılması önemlidir. Bilindiği gibi sürücü belgesi alabilmek için sürücü kursları, ilk yardım ile ilgili bilgileri de içermek zorundadır. Bildik ve arkadaşlarının (2011) eğitim fakültesi öğrencileri ile yaptıkları çalışmada öğrencilerin %11.2'si ilk yardım bilgilerini sürücü kurslarından edinmişlerdir. Sürücü kurslarında ilk yardım ile ilgili bilgiler çoğu zaman sadece teorik olabilmektedir. Ancak ilk yardım uygulamalarının öğrenilebilmesi teorik ve uygulamalı eğitimlerle mümkün olabilir.

Araştırmaya katılan öğrencilerin üçte birinin (%27) bir ilk yardım müdahalesinde bulunduğu ve bu müdahalenin %33.3 ile kanamalara yönelik olduğu saptanmıştır. Eğitim fakültesi öğrencileri ile yapılan çalışmada da öğrencilerin %20.7'si bir ilk yardım müdahalesinde bulunduğunu ifade etmiştir (Özer, 2018). Sönmez ve arkadaşlarının (2014) okulöncesi öğretmenleri ile yaptıkları çalışmada öğretmenlerin %68.2'sinin bir ilk yardım müdahalesi gerektiren durumla karşılaştığı, %69.3'ünün müdahalede bulunduğu ve müdahale durumunun en çok (%56) kanamalar olduğu bulunmuştur (Sönmez ve ark., 2014). Okul ortamında çocukların hareketli yapıları gereği çarpma, vurma gibi yaralanmalarla karşılaşma olasılıkları yüksektir. Yapılan çalışmalarda öğretmenlerin okulda karşılaştıkları kazalarda

yaralanmalar ilk sırada yer almaktadır (Al-Samghan ve ark., 2015; Kumar ve ark., 2013). Yaralanmalarda küçük bir kanamadan yaşamı tehdit edebilecek düzeye kadar kanamalar olabilmektedir. Küçük kanamalarda ilk yardım müdahalesi çoğu zaman sadece bir bası uygulaması şeklinde olduğu için yürütülen çalışmada kanamalarda ilk yardım müdahalesi ilk sırada yer almış olabilir.

Araştırmaya katılan öğrencilerin %29.7'si ilk yardım müdahalesi yapmak zorunda kaldıklarında "yaparım" derken %44.7'si müdahale yapma konusunda kararsız olduklarını ifade etmişlerdir. İlk yardım bilgi ve becerisi yeterli olmayan bir kişinin yapacağı ilk yardım müdahalesi yarardan çok zarar vereceği için çalışmaya katılan öğrencilerin üçte birinin müdahale yapma konusunda kendilerine güvenmediklerini ve güvensizliğin nedeninin de bilgi ve uygulama yetersizliğinden kaynaklandığı düşünülebilir ki çalışmaya katılan öğrencilerin sadece %7.7'si ilk yardım kursu aldığını ifade etmişti.

Öğrencilerin ilk yardım uygulamalarına ilişkin bilgi puan ortalamalarının (8.74 ± 3.32) yeterli olmadığı görülmüştür. Eğitim fakültesi öğrencileri ile yapılan çalışmalarda öğrencilerin ilk yardım bilgi puan ortalamalarının 100 puan üzerinden 63.42 (Özer, 2018) ve 47.89 (Bildik ve ark., 2011) olduğu belirlenmiştir. Yeni mezun olmuş okulöncesi öğretmenlerle (Al ve ark., 2010) ve öğretmenlerle yapılan diğer çalışmalarda da katılımcıların ilk yardım bilgi ve uygulamalarının yeterli ve tatmin edici olmadığı sonucuna ulaşılmıştır (Yürümez ve ark., 2007; Masih ve ark., 2014; Sönmez ve ark., 2014; Parim, 2015; Al-Samghan ve ark., 2015; Nayir ve ark., 2011; Erkan ve Göz, 2006; Ali ve ark., 2010; Kumar ve ark., 2013). Çalışma bulgusu bu anlamda literatür bulguları ile uyumludur.

Bazı değişkenlere göre ilk yardım bilgi puan ortalaması incelendiğinde müfredatları kapsamında ilk yardım dersi alan öğrencilerin almayanlara göre ilk yardım bilgi puan ortalaması daha düşük bulunmuştur ($p < 0.05$). Literatürde, çalışma bulgusunu destekleyen araştırma sonuçları (Parim, 2015) bulunurken desteklemeyen araştırma sonuçları da vardır (Gözen, 2018). Farklı çalışma sonuçlarının olmasının nedeni, verilen ilk yardım dersinin niteliğinden kaynaklanmış olabileceği düşünülmüştür. İlk yardım uygulamaları konusundaki bilgi ve becerilerin geliştirilmesi ancak eğitim ile mümkündür. Eğitim fakültelerinde de bu eğitimin mutlaka olması gerektiği ve niteliği açısından eğitimin uzman kişiler tarafından teorik ve uygulamalı olarak yürütülmesi gerektiği çalışma sonuçları ile ortaya konulmuştur (Taş ve ark., 2017; Orhan, 2017; Arı ve ark., 2020). Arı ve arkadaşlarının (2020) fen bilgisi öğretmenliği bölümünde öğrenim gören öğrencilerle yaptıkları nitel çalışmada, öğrenciler ilk yardım eğitiminin "gösterip-yaptırma, maketler üzerinde uygulama, simülasyon ve arduino gibi teknolojik özelliklerle zenginleştirilmesi" gerektiğini ifade etmişlerdir. Öğretmen olacak adayın ilk yardım uygulamaları konusunda yeterli bilgi ve donanıma sahip olması bir öğretmende olması gereken özelliklerden olmalıdır. Öğretmen aday adaylarının ilk yardım bilgi ve uygulama yeterliliği aldıkları eğitimin niteliği ile yakından ilişkilidir. Bu bağlamda eğitimin uygulamalı olarak yapılması gerektiği düşünülmektedir.

İlk yardım uygulamaları ile ilgili bilgi ve becerilerin öğretilmesi için kurs programları da düzenlenebilmektedir. Bu çalışmada öğrencilerin çok az bir bölümü (%7.7) ilk yardım uygulamaları konusunda kurs aldığını ifade etmiş olup kurs alma durumuna göre ise öğrencilerin ilk yardım bilgi puan ortalamasının değişmediği görülmüştür ($p > 0.05$). Bu bulgu ilk yardım eğitimi alma durumunun ilk yardım bilgi puanını etkilemediğini gösteren çalışma sonuçları ile benzerlik göstermiştir (Sönmez ve ark., 2014; Nayir ve ark., 2011). Bu sonuçlar ilk yardım uygulamaları eğitiminin ister kurs ile ister bir ders ile öğretilsin verilen eğitimin

niteliğinin önemli olduğuna vurgu yapmaktadır. Yurt dışında yapılan bir çalışmada öğretmenlerin sadece % 28.3'ünün ilk yardım kursuna katıldığı, uygulamalı eğitim içeren kursların yüzdesinin % 62.3 olduğu ve %69.8'i de eğitimin yararlı olduğunu ifade etmişlerdir (Al-Samghan ve ark., 2015). Ülkemizde yapılan çalışma sonucuna göre ise öğretmenlerin % 61.9'unun daha önce ilk yardım eğitimi aldığı ve bu eğitimin % 54.2'sinin sadece teorikten oluştuğu bulunmuştur (Yürümez ve ark., 2007).

Öğrencilerin ilk yardım bilgi puan ortalamasının cinsiyete göre değişmediği görülmüştür ($p>0.05$). Özer'in (2018) eğitim fakültesi öğrencileri ile yaptığı çalışmasında da cinsiyet faktörünün ilk yardım bilgi puanı üzerinde etkili olmadığı bulunmuştur (Özer, 2018). İlk yardım ile ilgili yapılan çalışmalar ele alındığında bazı çalışmalarda ilk yardım bilgisi üzerinde cinsiyet faktörünün etkili olduğu (Emir ve Kuş, 2015; Altındış ve ark., 2017; Nayir ve ark., 2011) görülürken bazı çalışmalarda ise etkili olmadığı görülmüştür (Özyürek ve ark., 2013; Kumar ve ark., 2013). Çalışma sonuçlarının farklılıkları örneklem grubundan kaynaklandığı düşünülmüştür.

Öğrencilerin ilk yardım müdahalesinde bulunma deneyimine göre ilk yardım bilgi düzeylerinin değişmediği bulunmuştur ($p>0.05$). Çalışma bulgusu, Sönmez ve arkadaşlarının (2014) çalışma sonucu ile benzerlik gösterirken Gözen (2018) ve Sumaiyah-Jamaludin ve arkadaşlarının (2018) müdahale deneyimi olan öğrencilerin bilgi düzeylerinin daha iyi olduğunu gösteren çalışma sonuçlarından farklıdır. Çalışmada, ilk yardım bilgi puanı üzerinde deneyimin etkili olmadığı görülürken, ilk yardım müdahalesi yapmak zorunda kaldığındaki kararlarının etkili olduğu görülmüştür. İlk yardım uygulamaları konusunda bilgi puanı düşük olan öğrenciler müdahale yapmak zorunda kaldıklarında ilk yardım müdahalesi yapmayacaklarını ifade etmişlerdir. İlk yardım müdahalesi yapan kişinin kendine ve bu konudaki bilgi ve becerilerine güvenmesi müdahalenin doğru ve eksik yapılmasında oldukça önemlidir. İlk yardım hayat kurtarıcıdır ancak zamanında doğru ve eksiksiz yapıldığında hayat kurtarıcıdır. Aksi takdirde doğru yapılmayan ilk yardım müdahaleleri sakatlıklara neden olabilir. Bu bağlamda araştırmaya, katılan ilk yardım bilgi puanı düşük olan öğrencilerin ilk yardım müdahalesi yapma konusundaki kararının "hayır" olması çalışmanın önemli bir bulgusudur.

5. Sonuç ve Öneriler

Öğrencilerin yarısından daha azının eğitim müfredatlarında ilk yardım dersinin olduğu, herhangi bir ilk yardım kursu alanların sayısının çok az olduğu, ilk yardım uygulamalarına ilişkin bilginin çeşitli kaynaklardan edinildiği ve üçte birinin herhangi bir ilk yardım müdahalesinde buldukları belirlenmiştir. Öğrencilerin ilk yardım uygulamaları hakkında bilgilerinin yeterli olmadığı ve bilgi puan ortalamasının eğitim müfredatında ilk yardım dersi alma ve ilk yardım müdahalesi yapması gerektiğinde yapma kararına göre değiştiği bulunmuştur. Bu sonuçlar doğrultusunda öğretmen yetiştiren kurumlarda verilen mezuniyet öncesi eğitimlerde temel ilk yardım uygulamalarına ilişkin konulara daha fazla yer verilmesi gerektiği sonucuna varılmıştır.

Çalışma sonuçlarına göre; eğitim fakültelerinin tüm bölümlerinin müfredatlarına "ilk yardım uygulamaları" isminde bir dersin eklenmesi, bu dersinin teorik ve uygulamalı olarak uzman kişiler tarafından verilmesi, aynı zamanda belirli aralıklarla üniversitede ilk yardım kurslarının düzenlenmesi ile bilgilerin güncel tutulması önerilmektedir. İlk yardım uygulamalarına yönelik eğitimlerin öğretmenleri de kapsayacak şekilde yaşam boyu güncellenerek devam etmesi

gerektiği için Milli Eğitim Müdürlüğü, Sağlık Müdürlüğü ve Üniversitenin ilgili bölümlerinin yer aldığı ortak eğitim çalışmalarının başlatılması da önerilmektedir.

Gelecekte yapılacak araştırmalara yönelik olarak, ilk yardım uygulamalarına ilişkin bilgi ve becerilerin interaktif şekilde değerlendirilmesi, eğitim fakültesinin her kademesinde yer alan öğrencilerle çalışmanın tekrarlanması ve belirli aralıklarla öğrencilerin ilk yardım uygulama bilgi ve becerilerinin değerlendirilmesi önerilmektedir.

6. Araştırmanın sınırlılıkları

Araştırma sadece öğretmen aday adayları olan eğitim fakültesi son sınıf öğrencileri ile sınırlıdır. Katılımcıların ilk yardım uygulamalarına ilişkin bilgi düzeyleri araştırmacılar tarafından hazırlanan ilk yardım uygulamaları bilgi formunda yer alan sorulara verdikleri cevaplarla sınırlıdır. Katılımcıların ilk yardım uygulamaları ile ilgili bilgileri, zaman ve maket yetersizliği nedeniyle uygulama yapılarak ölçülememiş olması bu çalışmanın sınırlılıklarını oluşturmaktadır.

Kaynaklar

- Ali, S.A., Abu-Elseoud, A.R., Heybah, S.M., & Mohamed, A.A. (2010). Implementation of an educational training program in first aid for newly graduated nursery school teachers at Zagazig city. *Zagazig Journal of Occupational Health and Safety*, 3 (1), 5-9. DOI: [HTTP://WWW.DOİ.ORG/10.4314/zjohs.v3i1.57947](http://www.doi.org/10.4314/zjohs.v3i1.57947)
- Al-Samghan, A.S., Al-Shahrani, F.M., & Al-Shahrani, F.H. (2015). Primary school teachers' knowledge about first-aid. *The Medical Journal of Cairo University*, 83 (1), 541-547.
- Altındış, S., Tok, Ş., Aslan, G.F., Adıgöl, P.M., Ekerbiçer, Ç.H., & Altındış, M. (2017). Üniversite öğrencilerinin ilk yardım bilgi düzeylerinin değerlendirilmesi. *Sakarya Tıp Dergisi*, 7(3), 125-130. <https://doi.org/10.31832/smj.323338>
- Arı, G.A., Arslan, K., & Deniz, B. (2020). Fen bilimleri öğretmen adaylarının ilk yardım eğitimine yönelik görüşleri. *Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 43, 327-342.
- Aytaç, Ş., Gürleyen Gök, M., & Özkan, S. (2016). Bir işçi sağlığı ve güvenliği uygulaması olan temel ilk yardım eğitiminin incelenmesi. *Gazi Medical Journal*, 27, 53-57. <http://dx.doi.org/10.12996/gmj.2016.18>
- Bildik, F., Kılıçaslan, İ., Doğru, C., Keleş, A., & Demircan A. (2011). The need for first aid awareness among candidate teachers. *Türkiye Acil Tıp Dergisi*, 11 (4), 166-170. DOI: [HTTP://WWW.DOİ.ORG/10.5505/1304.7361.2011.50490](http://www.doi.org/10.5505/1304.7361.2011.50490)
- Billier-Katrych, M. (2018). Pre-medical basic first aid curriculum for 5 to 11 year old children. *Resuscitation*, 130 (1), e86. <https://doi.org/10.1016/j.resuscitation.2018.07.177>
- Bozkurt, A., Özbar, N., Çekiç, S., Küçük-Yetgin, M., & Özmerdivenli, R. (2015). Sınıf öğretmenleri ve branş öğretmenlerinin ilkyardım bilgi düzeylerinin tespit edilmesi. *Uluslararası Hakemli Ortopedi Travmatoloji ve Spor Hekimliği Dergisi*, 2 (3), 1-10. DOI: [10.17372/OTSHD.2015310919](http://www.doi.org/10.17372/OTSHD.2015310919)

- Çelik, S.A. (2012). A media comparison study on first-aid instruction. *Health Education Journal*, 72(1), 95-101. <https://doi.org/10.1177/0017896911430762>
- Duman, B.N., Koçak, C., & Sözen, C. (2013). Üniversite öğrencilerinin ilk yardım bilgi düzeyleri ve bunu etkileyen faktörler. *Hitit Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 6 (1), 57-70.
- Emir, O., & Kuş, G. (2015) A study into the level of first aid of hotel employees. *Procedia-Social and Behavioral Sciences*, 174, 1036-1042. <https://doi.org/10.1016/j.sbspro.2015.01.791>
- Erkal, S., & Yertutan, C. (2010). Çocukların okulda kaza geçirme durumu ve okulda kaza geçirmelerini önlemeye yönelik ebeveyn davranışlarının incelenmesi. *Hacettepe Üniversitesi Sosyal Araştırmalar E-Dergisi*, 1-11. <http://www.sdergi.hacettepe.edu.tr/makaleler/sibelerkalcanyertutan.pdf>
- Erkan, M., & Göz, F. (2006). Öğretmenlerin ilk yardım konusundaki bilgi düzeylerinin belirlenmesi. *Atatürk Üniversitesi Hemşirelik Yüksekokulu Dergisi*, 9 (4), 63-68.
- Hırça, N. (2012). Does teachers' knowledge meet first aid needs of Turkish schools? Review of Turkish literature. *Journal of European Education*, 2 (2), 16-23. <http://www.eu-journal.org/index.php/JEE/article/view/181>
- Kayaalp, O. (2000). Sağlık Araştırmalarında Örneklem Büyüklüğünün Yeterliliği. Hacettepe Taş Yayınları.
- Kumar, S.D., Kulkarni, P., Srinivas, N., Prakash, B., Hugara, S., & Ashok, N.C. (2013). Perception and practices regarding first-aid among school teachers in Mysore. *National Journal of Community Medicine*, 4 (2), 349-352. <https://www.njcmindia.com/index.php/file/article/view/1530>
- Li, F., Sheng, X., Zhang, J., Jiang, F., & Shen, X. (2014). Effects of pediatric first aid training on preschool teachers: A longitudinal cohort study in china. *BMC Pediatrics*, 14 (209), 1-8. <http://dx.doi.org/10.1186/1471-2431-14-209>.
- Masih, S., Sharma, R.K., & Kumar, A. (2014). Knowledge and practice of primary school teachers about first aid management of selected minor injuries among children. *International Journal of Medicine and Public Health*, 4 (4), 458-62. DOI:10.4103/2230-8598.144114
- Metin, C.M., & Mutlu, C. (2010). Level of knowledge about first aid of the university students. *Trakia Journal of Sciences*, 8(2), 262-265.
- Nayir, T., Uskun, E., Türkoğlu, H., Uzun, E., Öztürk, M., & Kişioğlu, N. (2011). Isparta il merkezinde görevli öğretmenlerin ilkyardım bilgi düzeyleri ve tutumları. *SDÜ Tıp Fakültesi Dergisi*, 8(4), 123-127.
- Orhan, E.E. (2017). Türkiye'de öğretmen adayları aldıkları öğretmen eğitimi hakkında ne düşünüyor? Nitel bir araştırma. *Eğitim ve Bilim*, 42 (189), 197-216. <http://dx.doi.org/10.15390/EB.2017.4661>

- Özer, Z. (2018). Öğretmen adaylarının ilk yardım konusunda bilgi düzeyleri. (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Yakın Doğu Üniversitesi. <http://docs.neu.edu.tr/library/6715002735.pdf>
- Özyürek, P., Bayram, F., Beştepe, G., Ceylantekin, Y., Çiğerci, Y., Çelik, Y., Kuyucuoğlu, N., Karaca, Ş., Temel, S., & Yılmaz, A. (2013). Lise öğretmenlerine verilen temel ilk yardım eğitiminin etkililiğinin değerlendirilmesi. *Sosyal Bilimler Dergisi*, 15 (1), 183-198. DOI: [HTTP://WWW.DOI.ORG/10.5578/JSS.6806](http://WWW.DOI.ORG/10.5578/JSS.6806)
- Parim, A.G. (2015). A cross section of practicing teachers' and prospective teachers' knowledge of first AID. *International Journal of Humanities Social Sciences and Education*, 2 (1), 286-293.
- Rodrigues, K.L., Ferreira de Lima Antão, J.Y., Silveira Sobreira, G.L., Nobre de Brito, R., Saraiva Freitas, G.L., Serafim, S.C., Teixeira Batista, H.M., Carlos de Abreu, L., Bezerra, I.M.P., Tavares, L.F.B., Macedo de Figueiredo, C., Macedo Cruz, C., & Andrade Feitosa, A.N. (2015). Teacher's knowledge about first aid in the school environment: Strategies to develop skills. *International Archives of Medicine*, 8(209), 1-9. <https://doi.org/10.3823/1808>
- Safe Kids. (2016). Child and adolescent health. Erişim Tarihi: 17 Nisan 2019 http://www.safekidscobbcounty.org/fact-sheets/school_facts
- Sançar, B. (2014). Herkes için temel ilk yardım. Alter Yayıncılık.
- Sönmez, Y., Uskun, E., & Pehlivan, A. (2014). Okul öncesi öğretmenlerinin temel ilk yardım uygulamalarına ilişkin bilgi düzeyleri, Isparta örneği. *Türk Pediatri Arşivi*, 49, 238-46. DOI:10.5152/tpa.2014.1581
- Sumaiyah-Jamaludin, T.S., Zakaria, M.A.B., Saidi, S., & Chan, C.M. (2018). Knowledge, awareness and attitude of first aid among health sciences university students. *International Journal of Care Scholars*, 1 (1), 29-33.
- Taş, İ.D., Kunduroğlu, A.T., & Kiroğlu, E. (2017). Sınıf öğretmenliği lisans programının öğretim üyeleri ve öğretmen adaylarının görüşleri doğrultusunda değerlendirilmesi. *Yükseköğretim ve Bilim Dergisi*, 7 (3), 578-592. <https://www.doi.org/10.5961/jhes.2017.234>
- Thassu, R.B. (2018). First aid and role of first aid provider. School of Health Sciences Indira Gandhi National Open University. Erişim tarihi: 12 Nisan 2019 <https://egyankosh.ac.in/bitstream/123456789/47238/1/Unit-1.pdf>
- Türkiye İstatistik Kurumu [TÜİK], (2018). İstatistiklerle çocuk. Haber Bülteni. Erişim Tarihi: 20 Mart 2019: www.tuik.gov.tr/PdfGetir.do?id=27596
- Yanardağ, M., & Yılmaz, İ. (2017). Sağlık ve ilk yardım. Pegem Akademi.
- Yürümez, Y., Yavuz, Y., Sağlam, H., Köken, R., & Tunay, K. (2007). Okul öncesi eğitim kurumlarında çalışan personelin ilk yardım ve temel yaşam desteği konularındaki bilgi düzeylerinin değerlendirilmesi. *Eurasian Journal of Emergency Medicine*, 6(3), 17-20.

Beyanlar

Bu makale tez çalışmasından üretilmemiştir. Bu çalışma ERPA 2017 International Congresses on Education 18-21 May 2017 Budapest / Hungary’de sözel bildiri olarak sunulmuştur ve kongre özet kitabında özeti basılmıştır. Çalışma için herhangi bir kurum/kuruluş/şahıstan hiçbir destek alınmamıştır. Yazarlar arasında çıkar çatışması bulunmamaktadır. Yazarların katkı şu şekildedir: Fikir: B.A, N.Ç.B, B.C, M.E. Tasarım: B.A, N.Ç.B, B.C. Denetleme: B.A, N.Ç.B. Veri toplama ve işleme: B.A, N.Ç.B, B.C. Literatür taraması, yazma ve eleştirel inceleme: B.A, N.Ç.B, B.C, M.E. Yazarlar herhangi bir çıkar çatışması beyan etmemiştir. Bu araştırma Helsinki Deklarasyonu prensiplerine uygun olarak yürütülmüştür. Araştırmanın etik onayı için Abant İzzet Baysal Üniversitesi Klinik Araştırmalar Etik Kurulu’ndan (tarih:25.05.2012 sayı:195 ile) onay alınmıştır. Araştırmanın örneklemini oluşturan okuldan uygulamanın yapılabilmesi için gerekli yazılı izinler alınmıştır. Fakültenin bölüm yöneticilerinden sözlü onam, katılımcılardan da yazılı onamları alınmıştır.

Extended Abstract

Introduction: It is suggested that first-aid training should be given to teachers, who form an important part of the society, during university education. It is emphasized what should not be done as much as what should be done while giving first-aid education. In this context, it is important that every student studying at the faculty of education, where future teachers are trained, has first aid knowledge and practice skills within the framework of the responsibility of the teaching profession. In this context, it is important that every student who is studying at the faculty of education, where the future teachers are education has first-aid knowledge and practices skills within the framework of the responsibility imposed by the teaching profession. **Aim:** This research was conducted to determine the level of knowledge of prospective teachers who are studying at the faculty of education, with respect to the first-aid practices. **Materials and methods:** The study was carried out as a descriptive study with senior students studying at the faculty of education of a state university located in the North west of Turkey. Power analysis was used to determine the number of samples. The sample size was calculated as 317 required to make an estimation with an accuracy rate of 0.04 and 90% confidence. Parametric tests were used because the data showed the characteristics of normal distribution. Stratified sampling method was used as sampling method. Each department of the faculty represented a stratified. The study was completed with 300 students. The data of the research were collected with the "introductory information form" and "first aid practices knowledge form". First aid practices knowledge form consists of 24 questions. Each correct answer is scored as 1 point, and the wrong answer as 0 points. Number, percentage, mean and standard deviation were used in the evaluation of the data. Parametric tests were used because the data showed normal distribution. Student’s t test was used for the significance test of the difference between two independent groups, and One-way ANOVA was used for the significance test of the difference between the groups in more than two groups. **Results:** The participating students in the study consistent of, 60% female, 40% male, and age mean 22.68 ± 1.77 years. It was observed that 31.3% of the students had courses related to first-aid in the curriculum despite the fact that the majority of them (92.3%) did not take any first-aid courses. Furthermore, it was found that the first-aid information source of the students was mostly the courses and press organs in the curriculum. One-third of the students reported that they had an experience of doing first-aid. On the other hand, 44.7% of the students stated that they are not certain about doing first-

aid in a case they had to do it. 29.7% of the students stated that they are doing and 25.6% not. It was determined that the mean score (8.74 ± 3.32) of first-aid knowledge of the students was low. It was determined that the mean score of first-aid knowledge varies according to the course taking status related to first-aid in the education curriculum ($p < 0.05$), and does not vary according to the first-aid intervention and taking any courses related to first-aid ($p > 0.05$). It was also determined that the mean score of first-aid knowledge has varied and the score of those ($p < 0.05$), whose decision was no, was low according to the students' decision in a case where they have to do first-aid. Conclusion and Suggestions: According to the results of the study, it can be said that the students have inadequate knowledge about first-aid practices. It is recommended to add a course called "first aid practices" to the curricula of all departments of education faculties, and this course be given theoretically and practically by experts. At the same time, it is recommended to organize first aid courses at the university at regular intervals.